

Welkom in New York

AANKOMST IN NEW YORK 3

WAT U NIET MAG MISSEN 4

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN 6

NEW YORK IN 3 DAGEN 8

De gele taxi's, hier in Manhattan, zijn een symbool van New York. © RightFramePhotoVideo/Getty Images Plus

AANKOMST IN NEW YORK

Vanaf John F. Kennedy (JFK)

www.jfkairport.com

24 km ten zuidoosten van Manhattan.

Pendelbus (shuttle) – www.super shuttle.com, www.goairlinkshuttle.com. Ga naar de balie *Ground Transportation* in de aankomstterminal. Reken op \$ 45-50 per persoon (reisduur: 1-1½ uur).

Taxi – De rit duurt 30-50 minuten, afhankelijk van de drukte van het verkeer. Vaste prijs voor Manhattan (of met taximeter): \$ 70, \$ 5 extra tijdens spitsuren, zonder fooi (15-20 procent).

Metro – Verlaat de terminal en volg de bordjes **AirTrain**. Deze brengt u naar twee metrostations (Howard Beach en Jamaica) met overstapmogelijkheid op de metrolijnen A, E, J en Z. Kies de juiste lijn afhankelijk van de wijk waar u heen wilt. Een rit met de AirTrain kost \$ 8,25 (betaal bij aankomst) en reken op \$ 2,75 voor de aansluitende metrorit.

LIRR-trein (Long Island Rail Road) – Met deze trein raakt u sneller in Midtown en Downtown Brooklyn dan met de metro. Neem eerst de AirTrain, stap in station Jamaica over op de LIRR richting Penn Station (35 minuten), Grand Central Madison of Atlantic Terminal in Brooklyn. Reken op \$ 13,50-25 voor de hele rit, AirTrain inbegrepen.

Vanaf LaGuardia (LGA)

laguardiaairport.com

13 km ten oosten van het centrum van New York.

Pendelbus (shuttle) – Ga naar de balie *Welcome Center* in uw terminal: een medewerker zal u de weg wijzen. Reken op \$ 20 per persoon (de rit duurt 30-45 minuten).

Taxi – U bent eerst 10-20 minuten onderweg van de luchthaven naar de taxistandplaats, vervolgens nog 30 minuten naar Manhattan. Reken op \$ 35-70 naar Manhattan of Downtown Brooklyn (plus fooi).

Vanaf Newark (EWR)

newarkairport.com

26 km ten zuidwesten van Manhattan, in New Jersey.

Pendelbus (shuttle) – Hetzelfde principe als vanaf JFK en LaGuardia.

Taxi – De rit naar Manhattan duurt ¾-1 uur. Reken op \$ 70-90, plus fooi en \$ 5 extra tijdens spitsuren.

New York Express Bus – Deze bus rijdt naar Midtown: Grand Central Station, Bryant Park en Port Authority Bus Terminal. Reken op \$ 18 voor het hele traject.

Trein – Volg de bordjes **AirTrain**. Deze monorail brengt u naar de treinen die Newark met New York (Penn Station) verbinden. Combinatiekaartje AirTrain + New Jersey Transit: \$ 15,75.

🕒 *'Openbaar vervoer', blz. 16.*

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

Brooklyn Bridge★★★
Vouwkaart B8 - ④ blz. 40

Empire State Building★★★
Vouwkaart C5 - ④ blz. 71

Central Park★★★
Vouwkaart D-E2-3, C-D4 - ④ blz. 83

Statue of Liberty★★★
Vouwkaart A8 - ④ blz. 36

5

Museum of Modern Art★★★
Vouwkaart C4 - ④ blz. 74

6

SUMMIT One Vanderbilt★★★
Vouwkaart C5 - ④ blz. 80

7

Metropolitan Museum of Art★★★
Vouwkaart D3 - ④ blz. 89

8

SoHo★★
Vouwkaart B7 - ④ blz. 46

9

Greenwich Village★★
Vouwkaart A-B6 - ④ blz. 54

10

Times Square★★
Vouwkaart C5 - ④ blz. 70

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

♥ **Geniet van een drankje in een van de rooftopbars van New York.** Ze vormen een unieke plek om te aperitieven of te genieten van de zonsondergang, waarbij u zowel van een cocktail als van een mooi uitzicht geniet.

📍 blz. 128-133.

♥ **Vergeet de tijd in de Morgan Library.** Alleen al het mooie gebouw zelf, met het houtwerk, de tapijten, de glas-in-loodramen, de schilderijen, de gewelven en bas-reliëfs trekken uw aandacht, ook de prachtige collectie kunstwerken, boeken en zeldzame partituren en manuscripten doen u even de wereld om u heen vergeten. 📍 blz. 78.

♥ **Duik de wereld van de *movie stars* in.** Bezoekt u New York met kinderen? Breng dan een bezoek aan Queens, de voormalige filmindustriewijk, waar de Astoriastudio's waren gevestigd. Hier bevindt zich ook het Museum of the Moving Image. 📍 blz. 115.

♥ **Woon een gospelmis bij in Harlem.** Op zondagochtend kunt u zich een uur lang laten meeslepen door hartstochtelijke preken en swingende gezangen. Geniet daarna van een lekkere brunch in dezelfde wijk. 📍 blz. 18 en 142.

♥ **Snuister in het weekend rond op de markten in Brooklyn** en eet er een veggieburger of een *healthy lunch* tussen de gezinnen en hipsters van Williamsburg. 📍 blz. 139.

♥ **Verken de vernieuwde kant van West Midtown in Hudson Yards**, een conceptueel, architecturaal, artistiek en commercieel complex, als het ware een stad in een stad. 📍 blz. 62 en 138.

♥ **Kom tot rust in de middeleeuwse tuin van The Cloisters**, waar u uitkijkt op de Hudson en tegelijkertijd de oude stenen bewondert, afkomstig van kloosters uit heel Europa... 📍 blz. 109.

♥ **Haal diep adem in Riverside Park.** Geniet in dit park van de prachtige natuur en van de mooie uitzichten op de rivier Hudson. U kunt er wandelen, fietsen of joggen. Bezoek er meteen de *farmer's markets* en daarna het

De middeleeuwse tuin van The Cloisters

Ga op zoek naar koopjes op de vlooiemarkt in Brooklyn.

American Museum of Natural History.
 📍 blz. 100 en 104.

♥ **Geniet van de zonsondergang achter aan 42nd Street**, vanaf Tudor City Place. Vanaf dit plein hebt u ook het mooiste uitzicht op de Chrysler Building. 📍 blz. 82.

♥ **Keer in Lower Manhattan terug in de tijd, naar het ontstaan van New York.** Bewonder de gebouwen terwijl u kuiert door de straten waar alles begon. Verken dit stadsdeel van oost naar west, van de gerenoveerde wijk South Street Seaport tot het New World Trade Center en stel de contrasten vast. 📍 blz. 28.

♥ **Voel u nietig** naast het 17 m grote skelet van de barosaurus in het American Museum of Natural History. Dit museum is een aanrader met kinderen en de ideale gelegenheid voor een bezoek aan een van de belangrijkste natuurhistorische musea ter wereld, met een rijke collectie. 📍 blz. 100.

♥ **Flaneer op High Line en Little Island en bezoek het Whitney Museum** in het gebouw ontworpen door Renzo Piano. De zalen zijn licht en gemakkelijk aan te passen aan een nieuwe opstelling. Op elke verdieping is een terras. Heel geslaagd! 📍 blz. 60 en 62.

♥ **Bewonder de straten vol streetart op de muren in Bushwick**, een wijk in Brooklyn die volop in verandering is. 📍 blz. 113.

NEW YORK IN 3 DAGEN

De eerste dag

► Ochtend

Begin met een blik op de stad vanuit de hoogte, bijvoorbeeld vanaf **SUMMIT One Vanderbilt★★★** (blz. 80) of de **Empire State Building★★★** (blz. 71).

► Lunch

Picknick in **Bryant Park★** (blz. 73) en loop dan door **5th Avenue★★★** (blz. 71) langs het **Flatiron★★** (blz. 65), de eerste wolkenkrabber in New York.

► Na de lunch

Verken het **Gallery District in Chelsea★★** (blz. 60), trek dan via **High Line★★** (blz. 62) naar het **Meatpacking District★★** (blz. 60), kuier nog wat rond in **Greenwich Village★★** (blz. 54) en bewonder ten slotte de gietijzeren gebouwen in **SoHo★★** (blz. 46).

► Avond

Geniet op een terras op **Pier 57** (blz. 130) van een drankje en het uitzicht op de drijvende tuin van **Little Island★★**. Dineer daarna in een van de hippe restaurants in **Lower East Side★** (blz. 120).

De tweede dag

► Ochtend

Trek vroeg naar het **Vrijheidsbeeld★★★** (blz. 36). Bezoek in Manhattan eerst **Lower Manhattan★★★** (blz. 28).

► Na de lunch

Verken de buurt rond **The New World Trade Center★★★** (blz. 28). Wandel daarna naar het **South Street Seaport Historic District★★** (blz. 40) en steek

BUITEN MANHATTAN

*In de late ochtend is het druk in Queens. Liefhebbers van hedendaagse kunst bezoeken er **MoMA PS1★** (blz. 114). Gezinnen trekken naar het **Museum of the Moving Image★★** (blz. 115). Stil uw honger bij **Casa Enrique** (blz. 126) voor u naar Brooklyn gaat. Bezoek eerst **Williamsburg★** (blz. 112, 125, 133 en 142) met de trendy adressen en uitzichten op de skyline van Manhattan en daarna **Bushwick** (blz. 113), een openluchtmuseum van streetart. Drink zeker een cocktail in **Westlight** (blz. 133), een memorabele rooftopbar in Williamsburg.*

de **Brooklyn Bridge★★★** (blz. 40) over naar **DUMBO★** (blz. 110) en **Brooklyn Heights★★** (blz. 110), waar u een *really incredible* uitzicht op Manhattan wacht.

► Avond

Trek een avond uit voor een beetje jazz in **Greenwich Village★★** (blz. 54, 121 en 141).

WAAR VINDT U NACHTCLUBS?

Wie het nachtleven wil induiken, kan terecht in 27th en 28th Street (tussen 10th en 11th Avenue).

De derde dag

► Ochtend

Breng een kunstzinnige ochtend door in het **Met★★★** (blz. 89).

► Lunch

Picknick op een grasperk in **Central Park★★★** (blz. 83) nadat u de inkopen daarvoor deed bij de **Whole Foods Market** (blz. 124).

► Na de lunch

Blijf in culturele sferen met een bezoek aan het **MoMA★★★** (blz. 74). Als u daarna nog energie en geld hebt, kunt u gaan shoppen tussen Madison en **5th Avenue★★★** (blz. 71).

► Avond

Las een pauze in voor een avondje **Broadway★** (blz. 68), zeker als de show begint om 19.00 u. Bewonder na de

EEN DAGJE LANGER BLIJVEN?

*Breid uw kennis over de schilderkunst uit in **The Frick Collection★★★** (blz. 87). Bezoek 's middags het **American Museum of Natural History★★★** (blz. 100). U kunt een van de bezoeken aan de musea vervangen door een wandeling in **Riverside Park★★** (blz. 104) of een middagje shoppen in **SoHo★★** (blz. 46 en 135). Zoek voor het diner Aziatische sferen op in **Koreatown** (blz. 66) of **Chinatown★★** (blz. 42 en 118).*

show nog de neonlichten op **Times Square★★** (blz. 70).

PRAKTISCHE INFO

Banken

Dankzij het grote aantal banken zijn er veel pinautomaten.

☎ 'Geldzaken', blz. 12 en 'Openingstijden', blz. 17.

Belastingen

Let op, prijzen worden altijd aangeduid zonder belastingen (ook in deze gids). Inclusief belasting en fooi stijgt de rekening al snel met 25 tot 30 procent. In hotels bedraagt de belasting 14,75 procent. In restaurants en voor alle andere producten en diensten (decoratie, fietsverhuur enzovoort) geldt 8,875 procent. Kleding wordt niet belast tot \$ 110.

Bezichtigen

De meeste musea zijn op maandag en op de belangrijkste feestdagen gesloten. Toegangsk kaartjes zijn duur, maar alle musea hebben periodes waarin de toegang gratis is.

Er zijn speciale **passen** die toegang bieden tot een aantal musea en bezienswaardigheden.

De **City Pass** is het interessantste. De pas is negen dagen geldig en kost \$ 138 voor een volwassene en \$ 118 voor een kind van 6 tot 17 jaar. In de pas zijn de Empire State Building, het American Museum of Natural History en nog drie musea naar keuze inbegrepen: Guggenheim Museum of Top of the Rock, Vrijheidsbeeld of een boottocht met Circle Line, 9/11 Memorial & Museum of Intrepid Sea, Air & Space Museum.

De pas **C3** biedt toegang tot drie bezienswaardigheden naar keuze uit een breder aanbod. De pas kost \$ 96 (\$ 74 voor een kind van 6-12 jaar).

De City Pass en de pas C3 zijn te koop in de betreffende musea of bezienswaardigheden of op www.citypass.com.

De **New York Pass** is 1 dag (\$ 149), 2 dagen (\$ 204), 3 dagen (\$ 249), 4 dagen (\$ 289), 5 dagen (\$ 319), 7 dagen (\$ 359) of 10 dagen (\$ 399) geldig; kortingen op de website www.newyorkpass.com. Plan en bereken alles goed, want het is onmogelijk alles te zien. De pas geeft onder andere recht op een boottocht rond Manhattan, toegang tot uitzichtplatformen (behalve dat van SUMMIT), het Museum of Natural History, vele rondleidingen en bezienswaardigheden, en grote musea (bijvoorbeeld MoMA, Guggenheim, Whitney, maar niet Met en The Frick Collection). U krijgt ook korting in bepaalde winkels, restaurants en op Broadwayshows. Deze pas is vooral gericht op gezinnen met kinderen.

Consulaten

Consulaat-generaal Nederland –
666 3rd Ave., 19th floor - ☎ 646 557 2200 - www.netherlandsworldwide.nl/countries/united-states. Ma.-vr. 9.00-16.00 u (alleen op afspraak).

Consulaat-generaal België –
885 2nd Ave., 41st floor, ☎ 212 586 5110, unitedstates.diplomatie.belgium.be. Ma.-vr. 9.00-13.00 u en 14.00-17.00 u (alleen op afspraak).

Elektriciteit

Amerikaanse stekkers zijn anders dan de Nederlandse en Belgische: koop een adapter (te koop op de luchthaven) voor 110 volt (stroom).

Etiquette

Amerikanen schudden elkaar de hand en omhelzen elkaar (ze kussen niet). Amoureuze uitingen blijven heel discreet in publieke ruimten. In het voorbijgaan kan men elkaar begroeten met een *Hello!* of *Hi!*. Wie uitgenodigd is voor het diner, komt beter aan om 19.00 u dan om 20.30 u. Neem geen aanstoot als uw gastvrouw uw cadeau niet openmaakt; dat hoort zo volgens Amerikaanse etiquette. Een fles wijn daarentegen zal onmiddellijk worden geopend. In een restaurant delen tafelgenoten de rekening. Wie werd uitgenodigd, betaalt de fooi. Slordige kleding wordt 's avonds niet geapprecieerd. Rook niet wanneer u bij iemand bent uitgenodigd, tenzij uw gastheer het u voorstelt. Let op met gevoelige

onderwerpen (religie, politiek). Probeer niet voor te dringen in een wachtrij. En in een winkel of in het postkantoor wacht u in de rij tot men u roept (de kassier zal *Next!* roepen).

Feestdagen

New Year's Day: 1 januari.
Martin Luther King Jr.'s Birthday: 3de ma. van januari.
Presidents' Day: 3de ma. van februari.
Memorial Day: laatste ma. van mei.
Independence Day: 4 juli.
Labor Day: 1ste ma. van september.
Colombus Day: 2de ma. van oktober.
Veterans Day: 11 november.
Thanksgiving Day: 4de do. van november.
Christmas Day: 25 december.

Fietsen

Fietsen kan gevaarlijk zijn door het drukke verkeer: beperk u tot de parken als u zich onvoldoende zeker voelt. New York biedt net als vele andere grote steden ter wereld stadsfietsen aan die u kunt huren voor 30 minuten (\$ 4,50) of een dag (\$ 19). U vindt alle informatie over het gebruik van **Citi Bike** en waar ze worden verhuurd op www.citibikeny.com.

Foaien

Tenzij de bediening inbegrepen is bij de prijs (in heel zeldzame gevallen), wordt in een restaurant een fooi (*tip* of *gratuity*) gegeven van 15-20 procent van de rekening. Vergeet in uw hotel geen fooi te geven aan de piccolo (\$ 1-2/stuk bagage) en het kamermeisje (\$ 1-5/dag).

NOODNUMMERS

Brandweer, politie, ziekenwagen:

☎ 911

Verlies bankpas:

– Belgische reizigers, alle kaarten:

☎ 0032 (0)70 344 344

– Nederlandse reizigers, alle creditcards:

☎ 0031 (0)88 3855 372

(Bankpassen Meldcentrale)

📄 'Ziekteverzekering', blz. 13.

LOWER MANHATTAN ★★★

Hier ontstond de stad en hier begint ook vaak het New Yorkse avontuur. Deze plek zit vol contrasten met zijn mythische skyline en oude geplaveide straten. De zuidelijke punt van Manhattan is een schatkamer van symbolen: het New World Trade Center met pijnlijke herinneringen, de Brooklyn Bridge, die vlak bij de historische haven werd opgericht, Wall Street en de beurs van New York, financiële wereldtempels en in de verte het vertrouwde silhouet van het Vrijheidsbeeld. Lower Manhattan is volop in verandering, het is het moment om het te temmen...

► **Bereikbaarheid:** Metro: alle stations van **Chambers Street** tot **South Ferry** (lijnen 1 tot 5, 6 en R). Bus 20 naar Battery Park (waar de boten naar het Vrijheidsbeeld vertrekken) en bus 5 voor de rest van de wijk.

Detailkaart blz. 30-31. Uitneembare vouwkaart A-B7-8.

► **Aanrader:** Ga 's ochtends naar de Brooklyn Bridge om de wolkenkrabbers te fotograferen. Bewonder 's nachts de verlichte skyline vanaf Brooklyn Heights. Vergeet niet uw bezoek aan de Federal Reserve Bank of de City Hall vooraf te reserveren.

28

De eerste Europese kolonisten, Nederlanders, vestigden zich op de zuidelijke punt van het eiland Manhattan en stichtten er een groot landbouwersdorp. Het oorspronkelijke ontwerp bleef deels bewaard. Dat verklaart waarom hier niet de typisch rechthoekige geometrie terug te vinden is, maar er veeleer concentrische straten zijn die de oever volgen. Al snel ontwikkelden zich de haven en de handel dankzij de **Nederlanders** (C blz. 152) en later de Engelsen. Maar de politieke instabiliteit en het geweld zorgden voor chaos op de markten en verzwakten ze. Door speculatie in onroerende goederen besloten geldmagnaten zestien jaar na de onafhankelijkheid, in 1792, de eerste beurshandel op te richten in New York. U ziet hier nog enkele panden uit het

verleden, zoals de Fraunces Tavern, het James Watson House, de Trinity Church. Samen met enkele geplaveide straten katapulteren ze u terug in de tijd. Maar u ziet hier ook enkele van de meest recente bouwwerken, zoals The New World Trade Center.

The New World Trade Center ★★★

New York en de Verenigde Staten veranderden definitief op **11 september 2001**, toen terroristen met vliegtuigen in de tweelingtorens van het **World Trade Center** vlogen en de torens anderhalf uur later voor de ogen van de hele wereld instortten, met een verschrikkelijke stofwolk tot gevolg. De trotse symbolen van het Amerikaanse

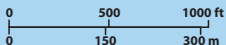

Het 9/11 Memorial in Lower Manhattan herinnert aan die noodlottige 11 september 2001.

© Xavier Arnau/Getty Images Plus

LOWER MANHATTAN

UIT ETEN

- Adrienne's Pizzabar... **13**
- Tin Building
by Jean-Georges **64**
- Westville **63**

IETS DRINKEN

- The Bar Room
at the Beekman..... **42**
- The Dead Rabbit..... **16**

WINKELN

- Anthropologie..... **2**
- Century 21..... **1**
- Midtown Comics..... **30**

OVERNACHTEN

- Gild Hall,
A Thompson Hotel... **32**

succes waren voor altijd verdwenen. Twee blokken van 110 verdiepingen werden zomaar van de kaart geveegd en sleurden 2973 mensen de dood in. De oorspronkelijke torens werden na elf jaar werkzaamheden in 1973 voltooid en staken met hun 411 m hoog boven hun burens uit. In deze torens was 16 procent van de kantooroppervlakte van heel Downtown gevestigd. Ongeveer 50.000 mensen werkten in deze gebouwen.

Het project – Geen van de voorgestelde ontwerpen, ook niet datgene dat uiteindelijk werd gekozen, bleek te voldoen aan de verwachtingen. Het oorspronkelijke ontwerp van **Daniel Libeskind** werd herzien door architect **David Childs**, waardoor de eerste steen, die in 2004 met veel vertoon werd gelegd, in 2006 moest worden verlegd. Op de plaats van de in totaal zeven vernielde gebouwen komen zes nieuwe constructies, waarvan de laatste klaar zou zijn in 2024. Vanaf het zuidoostelijke deel van de site is de hele bouwplaats het best te zien en is de omvang het best op te nemen. Op de hoek van **Church en Vesey Street** en aan weerszijden daarvan ziet u hoge hekken en eenvoudige gedenkplaten die herinneren aan het drama. Het **One World Trade Center** (1 WTC), de voormalige Freedom Tower, is 541 m of 1776 voet hoog (een verwijzing naar het jaar waarin de Verenigde Staten onafhankelijk werden). Daarnaast staan het 7 WTC (in 2006 ingehuldigd), 4 WTC (2013), 3 WTC (175 Greenwich St. – 2018), 5 WTC (130 Liberty St. – in aanbouw) en 2 WTC (200 Greenwich St. – in aanbouw). Het gebouw 2 WTC wordt de op één na grootste wolkenkrabber van de

stad en krijgt een dak in de vorm van een diamant.

One World Observatory★★★ – *One World Trade Center - 285 Fulton St. - ☎ (844) 696 1776 - www.oneworldobservatory.com - okt.-april dag. 10.00-19.00 u; mei-sept. dag. 9.00-21.00 u - vanaf \$ 44 (6-12 jaar \$ 38).* U bereikt het uitzichtplatform op de 102de verdieping met de Sky Pod, een van de snelste liften ter wereld. Terwijl u omhoog gaat (in amper 57 seconden), kunt u de evolutie van de skyline van Manhattan vanaf de 17de eeuw volgen op de wanden van de lift. Boven, op een hoogte van 380 m, geniet u van een panorama van 360° op Manhattan, en dat is ronduit adembenemend. Bij helder weer kunt u tot wel 80 km ver zien! Deze kijk op New York geeft u een beter inzicht in de geografie van de stad, met de vele landtongen die worden omringd door water.

9/11 Museum & Memorial★★ – *bereikbaar via 1 Albany St. (op de hoek van Greenwich St.) - ☎ 212 312 8800 - www.911memorial.org - museum: do.-ma. 10.00-17.00 u - \$ 29 (tot 12 jaar \$ 17) - online reserv. verplicht.* Het ondergrondse museum over de tragedie opende de deuren in 2014 en neemt u mee naar het verleden van het WTC. U ziet duizenden voorwerpen die verband houden met de tragedie, van een gedeeltelijk verbrande identiteitskaart tot een brandweerwagen die volledig is vervormd door de ondraaglijke hitte. U ziet foto's en filmpjes en aan alle 2973 slachtoffers die overleden tijdens deze terroristische aanslagen wordt eer betoond. Emoties maken plaats voor een eindeloze droefheid

als u de vele geluidsfragmenten hoort, aangrijpende boodschappen nagelaten door de latere slachtoffers terwijl ze vastzaten in de brandende flatgebouwen of de vliegtuigen. De verantwoordelijken voor het museum bleven niet gespaard van kritiek, want ze werden ervan beschuldigd de wereldwijde geopolitiek te oppervlakkig voor te stellen. Het werd hen kwalijk genomen in een souvenirwinkel te hebben voorzien, wat velen voor een plek als deze ongepast vinden, en vooral dat ze de stoffelijke resten van niet-geïdentificeerde slachtoffers hebben verplaatst, viel niet in goede aarde...

Het gedenkteken is een werk van de architect **Michael Arad** en bestaat uit twee 9 m diepe waterbekkens met daarnaast watervallen. Het werk kreeg de naam *Reflecting the Absence*. Het gedenkteken wordt omringd door een wand van bronzen platen met daarop de namen van de slachtoffers. Rond de site werden meer dan vierhonderd eiken aangeplant, die zorgen voor de nodige rust en sereniteit.

Tussen de eiken staat één andere boom, een perenboom die na de aanslagen werd gered uit het puin. Bezoekers verdringen zich nu rond deze 'wonderbaarlijke boom', om zijn schors heel even aan te raken. De boom is uitgegroeid tot een symbool van hoop en wedergeboorte.

Bewonder zeker **The Sphere**★ (Fritz Koenig, 1971), dat is uitgegroeid tot een herdenkingsteken voor de slachtoffers van de aanslagen van 11 september.

Het beeld stond oorspronkelijk bij het World Trade Center maar was voor de aanslagen verhuisd naar Battery

Park, en nu staat het opnieuw op zijn oorspronkelijke plek.

The Oculus★ – Het station bij het World Trade Center is in gebruik sinds 2016 en is een futuristisch bouwwerk ontworpen door Santiago Calatrava. U herkent het van ver aan de grote stalen vleugels. Het station verwelkomt dagelijks ongeveer 250.000 reizigers. Sla het krioelende publiek gade vanaf het reusachtige centrale atrium (111 m lang en 49 m hoog), een toeristische bezienswaardigheid. Er is ook een groot winkelcentrum met cafés en restaurants.

Perelman Performing Arts Center (PAC NYC) – 251 Fulton St. - *pacnyc.org* - vr.-zo. 12.00-17.00 u. Dit mooie, kubusvormige gebouw bekleed met dunne, licht doorlatende marmertegels, staat tussen het One World Trade Center en het 9/11 Museum & Memorial. Het is een modern kunsten-centrum rond theater, dans, muziek en film.

City Hall ★

www.nyc.gov - rondleiding op afspraak (☎ 212 788 2656 of tours@cityhall.nyc.gov).

De City Hall (stadhuis) is te herkennen aan de hoge klokkentoren en is een van de sierlijkste gebouwen van New York. Achter een harmonieuze marmeren gevel, die geïnspireerd is op de Franse renaissance, ligt een interieur (1812) in *Georgian style*. De architecten dachten dat de stad zich niet naar het noorden zou uitbreiden en bouwden de achtergevel met bruine zandsteen. Pas in 1956 werd deze gevel met kalk uit Alabama bedekt.

34

Trinity Church, geklemd tussen de wolkenkrabbers, in Lower Manhattan

Hall des Lumières

49 Chambers St. - www.halldeslumieres.com - dag. 10.00-19.00 u (do.-za. tot 22.00 u) - \$ 29 (u kunt online reserveren).

In dit 3000 m² grote centrum voor digitale kunst ziet u projecties van kunstwerken van grote meesters zoals Gustav Klimt op de muren. De muziek en de beelden nemen de bezoeker mee in een droomachtige beleving.

City Hall Park ★

In deze voormalige appelboomgaard, nu een park, werd in juli 1776 voor een grote massa de *Declaration of Independence* (Onafhankelijkheidsverklaring) voorgelezen.

Woolworth Building ★★

233 Broadway.

Dit 241 m hoge gebouw werd in 1913 door architect **Cass Gilbert** opgericht voor **Frank Woolworth**, die een warenhuisketen bezat. Het was de hoogste wolkenkrabber ter wereld tot 1930, toen de Chrysler Building werd voltooid. Met zijn verbluffende veelheid aan waterspuwers en pinakels en het groene, koperen dak wordt dit gebouw beschouwd als een van de architecturale meesterwerken van de stad. In de spectaculaire hal van drie verdiepingen hoog ziet u fresco's en mozaïeken in gotische en Byzantijnse stijl.

Saint Paul's Chapel ★★

trinitywallstreet.org

De oudste kerk van Manhattan (1766) is gebouwd in *Georgian style*, toen in zwang in Londen. Brandweerlieden en reddingswerkers kwamen zich hier bezinnen na het ineenstorten van het World Trade Center.

Financial District ★★

Wall Street★ – De naam komt van de omheining die de Nederlandse stad beschermde. Die werd in 1699 afgebroken door de Engelsen en vervangen door de straat die het embleem van het Amerikaanse kapitalisme zou worden. Wall Street staat vol fraaie woningen in *Georgian style* en cafés. In de 19de eeuw werd de straat een belangrijk financieel centrum en in 1920 werd dit de voornaamste beurs ter wereld, nog voor die van Londen. Sindsdien is Wall Street nooit meer voorbijgestreefd, ondanks de beurskrachs van 1929, 1987

en 2008. Tijdens die krachs zorgden faillissementen voor veel lege kantoren, die meestal naar woongelegenheden zijn omgebouwd. De aanslagen van 2001 droegen ook bij aan de exodus van ondernemingen. Zij zochten hun toevlucht in Midtown of New Jersey, op de andere oever van de Hudson River.

New York Stock Exchange (NYSE) – In dit sierlijke gebouw (1903) met zeventien verdiepingen is de **Beurs** van New York gevestigd. Het gebouw lijkt op een tempel, met Korinthische zuilen en een gebeelhouwd fronton met een allegorie van de handel.

Stone Street Historic District★ – Dit is de eerste geplaveide straat van Manhattan, tussen Wall Street en de East River, en is sinds 1996 beschermd. Ze bewaarde haar oude charme met de bakstenen gebouwen met geschilderde metalen buitentrappen en de gonzende drukte van de cafés.

Federal Hall National Memorial★ – 26 Wall St. - ☎ 212 825 6990 - www.nps.gov/feha - ma.-vr. 9.00-17.00 u - gratis toegang. Dit gebouw in de vorm van een Romeinse tempel in de buurt van de NYSE staat op de plek van het eerste stadhuis van New York (City Hall), dat in 1699 werd gebouwd en later als gerechtshof werd gebruikt. Na de Onafhankelijkheid werd dit de **Federal Hall**, de zetel van het eerste Congres van de Verenigde Staten. Hier legde George Washington zijn eed af toen hij verkozen was tot president. Zijn beeld getuigt van deze gebeurtenis. Het huidige gebouw van 1842 herbergde achtereenvolgens de douane en het ministerie van Financiën.

Museum of American Finance – www.moaf.org - tijdelijk gesloten. Dit

museum is sinds 2008 gevestigd in de voormalige **Bank of New York**, die in 1784 door Alexander Hamilton werd gesticht. De permanente collectie bevat documenten over de geschiedenis van Wall Street, de krach van 1929 en de evolutie van de financiële markten.

Federal Reserve Bank ★

33 Liberty St. - www.newyorkfed.org - voorlopig alleen rondleidingen voor scholen mogelijk, informeer naar andere rondleidingen of bezoeken - geldig identiteitsbewijs verplicht.

De sobere gevel met ramen die met tralies zijn afgesloten en de sobere, stenen hal accentueren de uiterst belangrijke rol van de zogenaamde Fed, die het monetaire beleid van de Verenigde Staten bepaalt en indirect ook de wereld-economie beïnvloedt. De kluis is meer dan 24 m diep onder het straatniveau en 15 m onder de zeespiegel begraven. Hier worden goudreserves bewaard van de Verenigde Staten en de centrale banken van een zestigtal landen, ter waarde van miljarden dollars, gelijk aan 25 tot 30 procent van de mondiale reserves. Dit is de grootste bestaande stock ter wereld (meer dan 10.000 ton).

Trinity Church ★

74 Trinity Place - trinitywallstreet.org - soms concerten, raadpleeg de website. Toen deze kerk in 1846 werd gebouwd, was ze het hoogste gebouw van New York. De kerk van rode zandsteen in eerder sobere, neogotische stijl heeft niet al te veel geleden onder de instorting van het World Trade Center, nochtans dichtbij. Het aangrenzende kerkhof bevat graven uit de 17de eeuw.

UIT ETEN

Op elk uur van de dag kunt u in elke wijk iets eten, maar verwacht u aan hoge prijzen. Of stel een picknick samen bij *healthy* ketens, zoals Whole Foods Market. 's Avonds zijn er uitstekende restaurants, maar ook die zijn duur en u kunt het beste reserveren. Ga in het weekend, net als de New Yorkers, brunchen! Dat zijn twee maaltijden in één.

☞ Zie ook 'Iets drinken', blz. 128 en 'Uit eten' blz. 20.

☞ Onderstaande adressen vindt u terug op de **uitneembare vouwkaart** aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1). De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. Heel wat adressen staan ook aangeduid op de detailkaarten van de verschillende wijken.

Lower Manhattan

Detailkaart van de wijk blz. 30-31

MINDER DAN \$ 30 (€ 28)

10 **Lekka Burger** – A7 - 81 Warren St. - M Chambers St. - ☎ 646 678 5367 - www.lekkaburger.com - di.-za. - minder dan \$ 20. Verfijnde, kleurrijke en volledig veganistische burgers bereid met plantaardige producten, groenten, graanproducten... Daarbij serveert men verrassende en lekkere salades en bijgerechten. De burger met guacamole verdient een speciale vermelding.

13 **Adrienne's Pizzabar** – A8 - 54 Stone St. - M Wall St. - ☎ 718 555 1234 - www.adriennespizzabar.com - dag. doorlopend - pizza \$ 22-39 -

gerechten \$ 17-24. Overheerlijke pizza's, maar ook gratingerechten en salades in een schilderachtig oud straatje.

63 **Westville** – B8 - 110 Wall St. - M Wall St. - ☎ 212 741 4780 - www.westvillenc.com - dag. doorlopend - gerechten \$ 13-18. Een kleine, lokale keten die heel populair is en gezond eten biedt in een mooie eetzaal met veel licht. Groentegerechten, bowls en lekkere desserts.

TUSSEN \$ 30 EN \$ 60 (€ 28 EN € 56)

64 **Tin Building by Jean-Georges** – B8 - 96 South St. - M Fulton St. - www.tinbuilding.com - dag. doorlopend - gerechten \$ 16-40. Chef Jean-Georges Vongerichten vormde de voormalige vismarkt om tot een glamoureuze foodhal. Op twee verdiepingen vindt u restaurants en eetkraampjes (*seafood bar*, trattoria, brasserie, *taqueria*, veggie gerechten...). De ramen bieden uitzicht op de schepen van het Seaport Museum.

Chinatown

Detailkaart van de wijk blz. 45

TUSSEN \$ 20 EN \$ 30 (€ 18 EN € 28)

5 **Happy Veggie** – B7 - 76 Mott St. - M Canal St. - ☎ 646 838 5118 - www.happyveggierestaurant.com - dag. doorlopend - gerechten \$ 10-20. De eigenaren zijn zelf vegetariërs en serveren hun Aziatische culinaire erfenis in de vorm van

goedkope, smakelijke, vegetarische fusiegerechten.

TUSSEN \$ 40 EN \$ 80
(€ 37 EN € 74)

25 Peking Duck House – B7 -
28 Mott St., tussen Chatham Sq. en
Pell St. - Canal St. - ☎ 212 227
1810 - www.pekingduckhousenyc.com -
dag. doorlopend - gerechten \$ 33-52.
Proef de heerlijke gelakte eend (\$ 75)
opgerold in pannenkoekjes!

NoLita

Detailkaart van de wijk blz. 50

TUSSEN \$ 20 EN \$ 30
(€ 18 EN € 28)

19 Little Ruby's Café – B7 -
219 Mulberry St. - Spring St. -

☎ 212 925 5755 - www.littlerubyscafe.com - dag. doorlopend - gerechten \$ 11-18. Gevarieerde gerechten (breakfast, bowls, burgers, salades, pastagerechten) met een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding voor deze buurt. Het signatuurgerecht is de burger 'Bronte', geserveerd met fijngesneden frites.

TUSSEN \$ 30 EN \$ 40
(€ 28 EN € 37)

15 Rubirosa – B7 - 235 Mulberry St. - Spring St. ☎ 212 965 0500 - www.rubirosanyc.com - dag. doorlopend - gerechten \$ 21-29. In de kleine, sfeervolle eetzaal eet u de lekkerste pizza's (en andere lekkere Italiaanse gerechten) in deze buurt. De marinarasaus is legendarisch. Reserveren sterk aanbevolen.

VAN NOUVELLE-ANGOULÊME TOT NEW YORK

Nog niet veroverd gebied

Giovanni da Verrazzano, Florentijns ontdekkingsreiziger in dienst van de Franse koning Frans I, bereikte de baai van New York in 1524. Hij noemde de plek Nouvelle-Angoulême naar zijn opperleerheer, een telg uit de familie Valois Angoulême. In 1609 verkende ook de Engelsman **Henry Hudson** onder Nederlandse vlag de streek. Hij voer de stroom, die nu zijn naam draagt, op en ontmoette onderweg Amerikaanse indianen. Hij vertrok opnieuw en bestemde deze gebieden als Nederlands eigendom. Handelsfactorijen werden vanaf de 17de eeuw opgericht. Ze onderhielden een actieve handel met de 'indianen', waarvan twee groepen het gebied deelden: de Mohawks, de vereniging van de Iroquois, en de Algonquins, ook Delaware genaamd.

Nieuw-Nederland

In 1614 stichtte de geötrooieerde West-Indische Compagnie de **kolonie Nieuw-Nederland** op de plaats van het huidige New York. In 1626 'kocht' **Peter Minuit** Manhattan (afkomstig van het Algonquinwoord *menatay*, wat 'eiland' betekent) van een voorbij trekkende stam, de Wappingers, voor producten ter waarde van 60 florijnen (het equivalent van 26 dollar!). Al gauw ontstonden raciale spanningen door toedoen van de kolonialen. De eerste

gewelddadigheden vonden plaats in 1640, tegen de Algonquins. Later namen verscheidene Amerikaans-indiaanse stammen, naargelang van hun allianties, deel aan oorlogen tussen rivaliserende kolonisten.

Ontstaan van een stad

Nadat de Nederlandse ingenieur **Fredericks** de versterkingen op de zuidpunt van het eiland Manhattan had gebouwd, tekende hij de plannen voor de toekomstige stad Nieuw-Amsterdam. Aan hem dankt de stad de kronkelende straten met *boweries* (boerderijen), vaak moerassige gebieden, waar de voorouderlijke ervaring met afwatering wonderwel van pas kwam. Landbouwdomeinen verschenen iets verder ten noorden en in de gebieden van Brooklyn, Queens, de Bronx en Staten Island. Maar de grote stedelijke bouwplaats werd nooit echt tot een goed einde gebracht. Alleen de verdedigingsmuur was duurzaam genoeg, zodat de straat die in de plaats aangelegd werd, ernaar vernoemd werd: Wall Street. De beroemde **Peter Stuyvesant** was de laatste gouverneur-generaal van de kolonie. Nederland richtte zich op Azië en Nieuw-Nederland was zogoed als verlaten. In 1664 gaf de stad zich zonder vechten over aan de Engelsen, die er 119 jaar over heersten. Nieuw-Amsterdam werd herdoopt in New York ter ere van de broer van koning Karel II, de hertog van York.

NEW YORK EN IMMIGRATIE

Golven immigranten werden aange-trokken door de toen nog schijnbaar grenzeloze groei van New York. Mensen stroomden onophoudelijk toe wegens oorlogen, politieke conflicten of economische druk in Europa.

De Ierse golf

In 1860 vertegenwoordigden de Ieren een derde van de inwoners. Ze waren arm, vaak ongeletterd, werden geminacht door afstammelingen van de kolonisten en moesten vechten om te overleven. De eerste bekende *gangs* van New York waren Iers. Ze namen gaandeweg steeds meer macht weg van de stadspolitie en het -bestuur. Die *gangs* kregen al snel gezelschap van soortgenoten van andere origines, zoals Italianen, Joden, Centraal-Amerikanen, Zuid-Amerikanen en Aziaten. *Gangs* zouden te allen tijde een dominant fenomeen van het leven in de stad blijven.

De zwarte kwestie

De zwarte immigratie is minder bekend. De geschiedenis van New York blijft op dit vlak nogal vaag. In 1626 brachten de Nederlanders slaven over uit Afrika, zoals de Engelsen later ook zouden doen. In Wall Street floreerden veel slavenmarkten. De handel in zwarte slaven werd in 1827 officieel afgeschaft in New York, maar zelfs eenmaal vrij, was het leven moeilijk voor de zwarten. Enkelen maakten een aarzelende zet

tot de middenklasse, maar het gros leefde in armzalige omstandigheden.

De immigratie controleren

Voor de meerderheid van de immigranten stond New York voor de hoop op een nieuw leven, waarin geluksvogels rijk kunnen worden. De immigranten waren zeer gewild als arbeider voor grote bouwprojecten, maar werden verdacht van alles wat misloopt. Al snel probeerden de New Yorkers de immigratie te controleren. In Castle Garden en vervolgens op **Ellis Island** werd een 'sorteringsbureau' opgericht: dagelijks werden er 20.000 immigranten 'onthaald', of zestien miljoen Europeanen tot aan de sluiting in 1924. Een aantal hiervan zette de weg voort naar het westen van het land, maar velen vestigden zich in New York, waardoor de bevolking explosief groeide van 500.000 in 1850 tot meer dan drie miljoen in 1900. Op dat moment was New York de dichtstbevolkte stad ter wereld. De stad was het symbool van de vrijheid geworden en trok Joden aan die de vervolging ontvluchtten, Italianen en vervolgens Chinezen. Hoewel de rijken zich zonder problemen konden vestigen, verzeilden de meesten in de grootste onzekerheid. De gemeenschappen verenigden zich meestal in dezelfde wijken (Little Italy, Chinatown, Lower East Side enzovoort), en zo kreeg de stad haar typische multi-etnische karakter.

Vertaling	Anja De Lombaert
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Albert Pego/Shutterstock.com
Foto's achterplat	Van boven naar onder: palinchakjr/Getty Images Plus - RightFramePhotoVideo/Getty Images Plus - AndreyKrav/Getty Images Plus
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Week&GO New York
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Eric Boucher (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Christine Barrely, Luc Decoudin, Anne-Caroline Dumas, Nora Gherras, Victoria Jonathan, Laurence Michel, Pierre Sans, Delphine Storelli
Cartografie	Steluța Anghel, Theodor Cεpraga, Leonard Pandrea, Costina-Ionela Lungu. Stadskaarten: © 2023 MICHELIN. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.
Met dank aan	Véronique Aissani, Archipel Studio, Dominique Auclair, Marion Capéra, Cristian Catona, Carole Diascorn, Gabriel Dragu, Hervé Dubois, Bogdan Gheorghiu, Pascal Grougon, Marie Simonet, Claudiu Spiridon

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2024

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	Michelin Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenerreisgids@lannoo.be	Michelin Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Postbus 23202 1100 DS Amsterdam Zuid-Oost info@terralannoo.nl

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2024/45/84 - NUR 513 - ISBN 978-94-014-9840-1